

Başlangıçtan Belagata Kur'ân Merkezli Arapça Dersleri 4

BAKARA SÛRESİ EŞLİĞİNDE KUR'ÂN DİLBİLGİSİ

Hazırlayan

Fatma Serap Karamollaoğlu

Buşra Sacide Yılmaz

alBaraka
Yayınları

FATMA SERAP KARAMOLLAOĞLU

1955 doğumlu Fatma Serap Karamolloğlu, Hacettepe Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nden mezun olduktan sonra çeşitli eğitim ve seminerlere katılarak İslâmî temel eğitimini tamamlamıştır. Eş zamanlı olarak hat eğitimi olarak sülüs ve nesih yazı icazeti almıştır. Bu esnada farklı eğitim metotlarıyla Arapça dersleri almış ve ders vermiştir. Yaptığı Kur'an çalışmaları esnasında Kur'an'da geçen kelimelerin pek çoğunun Türkçede kullanıldığını fark etmiş ve bu avantajı kullanarak yepyeni ve kısa sürede Kur'an'ı anlamayı sağlayan bir Arapça Eğitim Metodu geliştirmiştir. Hedefini "Günlük Kur'an Okuma Alışkanlığı Edindirmek ve Kur'an'ı Anlamaya Çalışmak" olarak tanımladığı "Kur'an Seferberliği" projesinin kurucusudur. "Kur'an Seferberliği" websitesinde her gün okunacak bir Kur'an sayfası Arapçası, meali, kırık meali, tefsiri, varsa hadis, nahiv-belagat-kelime bilgisi notları, günün mesajı ve duasıyla birlikte paylaşılmaktadır. 25 yıl boyunca kendi yetiştirdiği öğretmenlerle birlikte 10.000'den fazla öğrenciye ders vermiştir. Yazarımızın, tamamı Kur'an'ı anlamak, Kur'an Tefsiri ve Kur'an Belagatıyla ilgili telif ve tercüme olarak yayınlanmış çok sayıda kitabı bulunmaktadır.

Eserleri:

- Beyani Tefsir Yolu
- Briçten Belagata: F. Serap Karamolloğlu Hatıratı, Nevin Meriç
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 1: Gâfir Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 2: Fussilet Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 3: Şûra Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 4: Zuhuruf Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 5: Duhan Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 6: Câsiye Sûresi (Tercüme)
- Hâ-Mim Sûreleri Belagî Tefsiri 7: Ahkâf Sûresi (Tercüme)
- Hastalıkla Arınma (Tercüme)
- Kur'an'ın Beyanî Sırları
- Kur'an'ın Edebî Dili Lafız-Mana Uyumu (Tercüme)
- Kur'an'ın Harikulâde Kelimeleri
- Vakafât Düşündüren Ayetler (Tercüme)
- Kur'an'ın Satır Araları, Fatiha ve Bakara Sûreleri
- Kur'an-ı Kerim'deki Bütün Dua Ayetleri
- Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri 1, Kur'an'ın Merkezindeki Türkçe Kelimeler,
- Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri 2, Kur'an'ı Anlayarak Okuma Rehberi
- Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri 3, Kur'an'ı Anlayarak Okuma Rehberi, Uygulama Kitabı
- Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri 4, Bakara Sûresi Eşliğinde Kur'an Dilbilgisi-I
- Başlangıçtan Belagata Kur'an Merkezli Arapça Dersleri 5, Bakara Sûresi Eşliğinde Kur'an Dilbilgisi-II
- Kur'an Işığında Belagat Dersleri: Meanî İlmi
- Kur'an Işığında Belagat Dersleri: Bedî İlmi
- Kur'an Işığında Belagat Dersleri: Beyan İlmi
- İbrahim Suresindeki Beyanî İşlıtlar ve İlave Sorular (Tercüme)
- Kavramların İzinde: Dil, Belagat ve Anlam Kur'ani Tabirler (Tercüme)

BUŞRA SACİDE YILMAZ

İstanbul'un kültür ve tarih dolu atmosferinde, 1981 yılında dünyaya geldi. Henüz 10 yaşındayken akli ve nakli ilimlerde derinleşmek adına özel hocalardan ve çeşitli kurumlardan eğitim almaya başladı. Sanatın zarif dallarından Tezhip ve Bilimsel Bitki çizimiyle de meşgul olarak estetik bakış açısını geliştirdi. 2005 yılından bu yana Fatma Serap Karamolloğlu'ndan Belagat dersleri almakta, onun yönlendirmesi ile dersler vermekte ve eğitim projelerinde aktif rol almaktadır. İlme ve sanata olan bu tutkulu yolculuk, sürekli öğrenme ve paylaşma arzusuyla şekillenmiştir.

İçindekiler

Alfabetik Konu Listesi.....	8
Cümlenin Öğeleri.....	19
Kelime	19
Fiilin Bölümleri	
Mazi Fiil.....	23
Belagat Notları.....	29
Harfler	
Harfi Cer.....	30
İsme Giriş	38
İsmin Özellikleri.....	40
Cinsiyet: 1	40
1- Müennes (Dişil)	42
2- Müzekker (Eril).....	47
Özel Müennes ve Müzekker Kelimeler	49
Etimoloji Dosyası	53
İsmin Özellikleri.....	54
Sayı.....	54
Müfred	55
Müsenna	56
Cemi.....	60
A- Cemi Sâlim	62
A1- Cemi Müzekker Sâlim	62
A2- Cemi Müennes Sâlim.....	63
B- Cemi Mükesser	66
Kur'an'la Ülfet Çalışmaları	70
Cem' İsmi:	76
Etimoloji Dosyası	82
İsmin Özellikleri 3:	83
Tarif	83
Nekre.....	84
Belagat Notları.....	86
Marife.....	87
Marife Çeşitleri 1:.....	88
Harfi Tarif.....	88

Belagat Notları.....	90
Şemsi - Kameri Harfler	91
Marife Çeşitleri 2:.....	92
Zamirler (1).....	92
A- Bariz Zamir	94
Aa1- Merfu Munfasıl Zamir.....	95
Aa2- Mansub Munfasıl Zamir	97
Belagat Notları.....	102
Marife Çeşitleri 3:.....	103
Alem	103
Marife Çeşitleri 4:.....	107
İsim Tamlaması.....	107
Mebni ve Mureb	114
Marife Çeşitleri 2:	129
Zamirler (2).....	129
Ab- Bariz-Muttasıl / Açık-Bitişik Zamirler :	129
Ab1- Merfu Muttasıl Zamir.....	130
Ab2- Mansub Muttasıl Zamir.....	132
Ab3- Mecrur Muttasıl Zamir	134
B- Müstetir Zamir	144
Etimoloji Dosyası	152
Cümle.....	153
Kur'ân'la Ülfet Çalışmaları	159
Cümle Çeşitleri	160
İsim Cümlesi.....	160
Etimoloji Dosyası	166
Mübteda ve Haber.....	167
Belagat Notları.....	177
Marife Çeşitleri 5:.....	178
İsmi İşaret	178
Belagat Notları.....	193
Muzarî Fiil.....	194
Belagat Notları.....	203
Marife Çeşitleri 6:.....	204
İsmi Mevsûl	204
A- Has (Hususi) İsmi Mevsûl:.....	206
Sıla Cümlesi ve Aid Zamiri	209
Etimoloji Dosyası	218
B- Müşterek İsmi Mevsûl.....	219
Belagat Notları.....	229

Nevâsîh	230
Sıfat Tamlaması	231
Sıfat Çeşitleri	233
Belagat Notları.....	243
Cümle Çeşitleri 2	244
Fiil Cümlesi.....	244
Belagat Notları.....	251
Fail	252
Belagat Notları.....	261
Mefûl Çeşitleri 1.....	262
Mefûlün Bih	263
İnne ve Benzerleri.....	274
Belagat Notları.....	293
Emir / Nehy	294
Emr-i Hâzır	296
Genel Çalışma :	303
Belagat Notları.....	304
İsmi Fail.....	305
Kur'ân'la Ülfet Çalışmaları	315
İsmi Mefûl.....	316
Kur'ân'la Ülfet Çalışmaları... ..	325
Malum Fiil - Meçhul Fiil	326
Sülasi Meçhul Fiil Yapısı / Edilgen Yapı.....	329
Naibi Fail / Sözde Özne.....	331
Belagat Notları.....	340
Mefûl Çeşitleri 2.....	341
Mefûlün Mutlak	341
Soru Edatları.....	347
Meczum Muzari	361
Belagat Notları.....	371
Mastar	372
Mefûl Çeşitleri 3.....	378
Mefûlün Fih / Zarflar	378
Etimoloji Dosyası	390
Mansub Muzari	391
Belagat Notları.....	403
Hâl	404
Hâl Çeşitleri.....	405
Konu Ayeti Listesi.....	411
Çalışma Bölümü Ayet-i Kerimleri.....	417

ALFABETİK KONU LİSTESİ

Alem	103
Bariz Zamir	94
Cem' İsmi	76
Cemi	60
Cinsiyet	40
Cümle	153
Cümle Çeşitleri	160
Cümlenin Öğeleri	19
Emir / Nehy	294
Emr-i Hâzır	296
Fail	252
Fiil Cümlesi	244
Hâl	404
Hâl Çeşitleri	405
Harf-i Tarif	88
Harfi Cer	30
İnne ve Benzerleri	274
İsim Cümlesi	160
İsim Tamlaması	107
İsme Giriş	38
İsmi Fail	305
İsmi İşaret	178
İsmi Mefûl	316
İsmi Mevsûl	204

İsmin Özellikleri.....	40
Kelime	19
Malum Fiil - Meçhul Fiil	326
Mansub Muzari	391
Marife	87
Mastar.....	372
Mazî fiil	23
Mebni ve Mureb	114
Meczum Muzari	361
Mefûlun Bih.....	263
Mefûlün Fih / Zarflar	378
Mefûlün Mutlak.....	341
Muzarî Fiil	194
Mübteda ve Haber	167
Müfred.....	55
Müsenna.....	56
Müstetir Zamir	144
Naibi Fail / Sözde Özne	331
Nekre	84
Nevâsîh.....	230
Özel Müennes ve Müzekker Kelimeler.....	49
Sayı.....	54
Sıfat Çeşitleri	233
Sıfat Tamlaması	231
Sıla Cümlesi ve Aid Zamiri.....	209
Soru Edatları	347
Sülasi Meçhul Fiil Yapısı / Edilgen Yapı.....	329
Şemsi-Kameri Harfler	91
Tarif.....	83
Zamirler (1).....	92
Zamirler (2).....	129

KUR'ÂN'I ANLAYARAK OKUMAK İÇİN

T
A
V
S
İ
Y
E
L
E
R

1. İki yıl boyunca önceliği Arapça çalışmalarına vermek
2. Derslere eksiksiz olarak katılmak
3. Ödevleri yapmak
4. Günlük en az bir saat ders çalışmak
5. Kitaplardaki örnek ayetleri ezberlemek
6. Kur'ân Seferberliğine katılmak
(Paylaşılan sayfayı en az 3 kere okumak)
7. Teheccüd namazı kılmak, Sûre ezberlemek
8. 5 kitaplık eğitim serisinin tamamlanmasından itibaren günde bir cüz Kur'ân okumayı hedeflemek
9. En kısa zamanda öğrendiklerimizi paylaşmaya başlamak
(En iyi öğrenme yolu öğretmektir. Öğretici olmaya müracaat etmek)
10. Kur'ân'ı Anlayarak Okuma Rehberi Uygulama kitabında pratik yaparak bilgilerimizi pekiştirmek

ÖNSÖZ

Bismillahirrahmanirrahim

el-Hamdulillah, ve's-salatu ve's-selamu alâ seyyidina Muhammedin
ve alâ âlihi ve sahabihi ecmaîn.

Arapça Eğitiminde Hedefe Odaklı Yepyeni Bir Eğitim Metodu

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

İnsanlara, kendilerine indirilene açıklaman ve onların da (üzerinde) düşünmeleri için
Sana bu Kur'an'ı indirdik. (Nahl, 16/44)

Akletmek fiili Kur'an-ı Kerim'de 49 kere geçmiştir. Anlamadan Kur'an okunması durumunda bu kelime bütün anlamını kaybeder ve devreden çıkar. Buna yakın manada olan ve Kur'an'da 9 kere geçen tedebbür, 18 kere geçen tefekkür, 20 kere geçen tefakküh ve 292 kez geçen tezekkür kelimelerinin de bir manası kalmaz. Bu kelimelerin Kur'an'da geçen toplam sayısı 388'dir. Kur'an'ı anlamadan okumak takriben her iki sayfada bir, hatta daha sık karşımıza çıkan bu kelimelerin içinde geçtiği ayetleri ve dolayısıyla diğerlerini hükümsüz bırakmak demektir.

Kur'an'ı akletmenin ilk adımı, anlayarak okumaktır.

Diğer taraftan insan bilmediği emir ve yasakları nasıl yerine getirebilir ki? Elbette ki âlimlerimiz bunları bize anlatmıştır ama Allah'ın bu konudaki emirlerine direk muhatap olabilmek muhakkak ki daha teşvik edici ve etkilidir. Nasıl ki salavat getirerek Peygamber Efendimizle bir bağ kuruyorsak Kur'an'ı anlayarak okumakla da Allah ile bir bağ

kurarız ve işte bu bizim imanımızı kuvvetlendiren ve hayatımızı şekillendiren en önemli etkendir.

Takva kelimesi Kur'ân'da 258 kez geçer. Takvalı olmak yani Allah'ın huzurunda olduğumuzu hissederek yaşamak, emir ve yasaklara uymak, böylece kendimizi hem bu dünyada hem de ahirette başımıza gelecek kötülüklerden korumak için de Kur'ân'ı anlamamız şarttır.

Müslümanların Kur'ân'la duygusal ve düşünsel ilişkisini sağlamak ve Kur'ân'ı anlayarak okuyan, uygulayan ve diğerlerine aktaran bir nesil yetiştirilmesine yardımcı olmak istiyoruz. Amacımız, mükemmel bir Arapça öğretmek ve Kur'ân âlimi yetiştirmek değildir. Elhamdulillah, birçok üniversite vb. kuruluş bunu zaten yapmaktadır.

Bu çalışmalarımızın amacı, Arapça bilmeyen Müslümanların Kur'ân'ın temel mesajını anlamalarını ve daha severek, isteyerek Kur'ân, Meal ve Tefsir okumalarını sağlamaktır.

Bu öğrenme sürecinin kolay ve basit olması için bütün gayretimizi ve tecrübemizi kullandık. Kur'ân'ın ahiret hayatı yanında dünyadaki başarı, huzur ve mutluluk için de en önemli kitap olduğunu biliyoruz. Günlük yaşantımız içinde bu kitaba kolayca yer verebileceğimizi gösterdik ve bunu herkese tanıtmak istiyoruz.

Bunun için geliştirdiğimiz eğitim setinin adını *Başlangıçtan Belagata Kur'ân Merkezli Arapça Dersleri* koyduk. Bu metodun en önemli özelliği Türkçe konuşanlara yönelik olmasıdır. Kur'ân'dan yani Arapçadan dilimize geçmiş ve yerleşmiş kelime sayısının çokluğu bizim en büyük avantajımızdır.

Bu metodu diğer bütün metotlardan ayıran ve bu yüzden öne çıkaran başlıca iki özellik vardır:

- Türkçede kullandığımız için manalarını bildiğimiz ve aşına olduğumuz Kur'ân kelimeleriyle tanışmak

- Tamamen Kur'ân kelimeleri ve üslûbuna yönelik olmak

Arap olmayan Müslümanların neredeyse %90'ı, belki çok daha fazlası Kur'ân'dan bir sayfa dahi anlamaz. Birkaç kelimeyi bilseler de cümleleri anlayamaz.

Oysa Kur'ân;

Dünyada en çok okunan,

En çok ezberlenen,

En çok satılan,

En çok hediye edilen,

Ancak hâlen en az anlaşılan ve manasıyla en az ilgilenilen kitaptır!

Herhangi bir bilgiyi başkalarına aktarmak için en önemli iki silah; metot ve motivasyondur. Kur'ân ayetleri öğrenciyi motive eden en önemli unsurdur. Buna Türkçede kullandığımız için aşına olduğumuz Kur'ân kelimeleriyle tanışmak da eklenince elimizde müthiş bir motivasyon kaynağı oluşmaktadır. Geriye sadece Kur'ân'ın üslûbuna yönelik bir Arapça dilbilgisi öğrenmek kalmaktadır. Bunu hazırlamak da 30 yıllık bir eğitim tecrübesi ve Kur'ân çalışmaları sayesinde kolaylıkla oldu elhamdülillah.

Bu eğitim serisi, camilerde, Kur'ân kurslarında, hafızlık kurslarında veya ortaokuldan üniversiteye kadar bütün okullarda 11 yaş üstü herkes için ders kitabı olarak kullanılabilceği gibi kendi başına Kur'ân'ı anlamak için çaba harcayanlar için de önemli bir kaynaktır.

Arapçadan Türkçeye geçmiş ve Kur'ân'da çok sayıda geçen kelimeler üzerinde yaptığımız çalışmalarda; sadece 135 kelimenin bütün Kur'ân'ın %70'ini oluşturduğunu gördük. Bu kelimelerin 115 tanesini Türkçede kullanıyoruz ve bunlar da bütün Kur'ân kelimelerinin %60'ını teşkil ediyor. Geriye öğreneceğimiz sadece 20 kelime kalıyor.

Yine yaptığımız başka bir çalışmada (ki bu çalışmada Kur'ân'ın %80'ini oluşturan 214 kelime dikkate alınmıştır) bir Kur'ân sayfasında ortalama 130-140 kelime olduğunu gördük. Kur'ân'ın 504 sayfasında Türkçede kullanılmayan 0-5 kelime geçmektedir. (Bu sayfaların 146'sında Türkçede kullanılmayan sadece 0-1 kelime vardır.) Kalan 96 sayfada ise 6-10 arasında Türkçede kullanılmayan kelime geçmektedir. Yani bir Kur'ân sayfasında ortalama olarak Türkçede kullanılmayan yaklaşık 3 kelime geçtiğini söyleyebiliriz.

SONUÇ: Kur'ân biz Türkler için anlaşılması kolay bir Arapça dilindedir.

Kur'ân'ın özel üslûbu ve çok kullandığı kelimeler üzerinden Kur'ân sayfalarında bol alıştırmaya yaparak çalışılacak kitaplar hazırladık.

Bu eğitim serisini hazırlamaya karar verme sebebimiz bu sahada kıymetli hocalar tarafından yazılmış klasik dilbilgisi kitapları varken aynı içeriğe sahip bir çalışma ortaya çıkarmak değildi. Aradığımız özellikleri taşıyan, bu seviyede anlatmak istediklerimizin tamamının bir arada bulunduğu bir metodun eksikliğini fark ettiğimiz için bu konuda çalışma kararı aldık.

Çalışmanın Hitap Ettiği Kitle:

Amacımız Kur'ân-ı Kerim'i anlamak isteyen ve Türkçe konuşan herkese yardımcı olmaktır. Dolayısıyla okuyucu kitlemiz de bunu gaye edinen herkeştir.

Çalışmanın Hedefi:

Hedefimiz bu konuda gayret sarf edenlerin en kısa yoldan, zevkli bir çalışmayla Kur'ân'ı anlayarak okuma kabiliyeti kazanmasıdır.

Çalışmanın Süresi:

İki buçuk senede tamamlanan eğitim süresince (kişinin kapasitesine göre değişiklik gösterebilir) orta seviye bir Arapça dilbilgisi eğitimi sunulmaktadır. Bundan sonra ileri seviye dilbilgisini öğrenmek isteyen öğrenciler aldıkları temel üzerine bu bilgiyi rahatça bina edebilecektir.

Çalışmanın Usulü:

Elinizdeki kitabın çıkış noktasının sadece Kur'ân-ı Kerim'i anlamak olduğuna değinmiştik. Bunun için Kur'ân'ı anlama yolcusunun dilbilgisi kaideleriyle sınırlı kalmadan daha ilk derslerden itibaren her öğrendiğini bizzat Kur'ân-ı Kerim üzerinde uygulayarak az zamanda çok yol kat edebileceği bir seri kitap hazırladık.

Dolayısıyla Arapça dilbilgisinde orta seviyede işlenmesine rağmen Kur'ân-ı Kerim'de geçmemiş ya da çok az geçmiş konulara kitaplarımızda yer verilmemiştir. Yine bazen işlediğimiz konuların Kur'ân'da geçmeyen kısımları çalışmaya dahil edilmemiştir. Bazen de aksine dilbilgisinde detay sayılacak bir konu, Kur'ân'da çokça geçtiği için kitabımıza alınmıştır.

Çalışmanın hedefine önemli bir katkı sağlayacağını öngörmediğimiz için Arapça yazı yazma eğitimine yer verilmemiştir. Hedefimiz Kur'ân'ı anlayarak okuyabilmektir.

Her konunun girişinde konu ayeti başlığıyla konuyu öğrencinin zihninde kodlamaya yardımcı olacak bir ayet-i kerime paylaştık. Bu özel seçilmiş ayetlerin her birinin ezberlenmesini istedik. Kitabın sonunda tüm konulara ait ezber listesini çalışırken elinizin altında bulunması amacıyla toplu hâlde bir araya getirdik.

Müfredatta istenen ayet ezberlerinin Kur'ân-ı Kerim'in anlamına hakimiyet açısından elzem olduğunu tecrübelerimizle teyit ettik. Zira bu ezberler sayesinde bazı temel bilgiler fark etmeden öğrencinin zihninde oturmaktadır. Örneğin kulak hafızası, ezberlenmiş ayetler sayesinde harfi cerlerden sonra gelen ismin son harekesinin kesra olduğunu fark etmeye başlamaktadır.

Kitaplarda ezberlenecek toplam ayet sayısı 120 kadardır. Kur'ân'ı anlayarak okumak isteyenler için özel seçilmiş bu ayetleri ezberlemek öğrenciler için büyük bir fırsattır.

Bu sayıyı özellikle zikrediyoruz ki yapılması istenen ödevlerin sayısal olarak çok olduğu sanılmasın.

Bir ayda ortalama olarak çoğu kısa olan 8 ayet ezberi tavsiye edilmektedir. Başka bir ifadeyle ortalama 4 günde bir, bir satırlık bir ayet ezberlenecektir ki bunu yapmaya herkesin gücü kolayca yeter. Bu ayetleri ezberledikten sonra namazlarda sürekli olarak okumak bu ezberin kalıcı olmasını sağlayacaktır.

Kitaptaki misallerin tamamı ayet-i kerimelerden veya ayetlerde geçen sözcüklerden oluşmaktadır.

Yine bu çalışmada bazıları tekrar olsa da 3000 civarında ayet-i kerimeye (veya bir bölümüne) yer verilerek her biri irab kolaylığı, irab çeşitliliği ve Türkçede kullanılan kelime kökleri gibi unsurlara dikkat ederek seçilmiştir. Kur'ân'da 6000'den biraz fazla ayet geçtiği düşünülürse kitaplardaki bu özelliğin ne kadar önemli olduğu daha iyi anlaşılacaktır.

Özellikle çalışma bölümündeki ayetlerin çokluğu, konuların zihninde iyice pekişmesi ve başka bir kaynağa ihtiyaç duyulmamasının yanında öğrencinin Kur'ân okuma hızının iyileştirilmesine veya pekiştirilmesine vesile olmaktadır.

Kur'ân dilbilgisi eğitimiyle birlikte bütün Kur'ân'ın %8'ini oluşturan Bakara Sûresi başından sonuna kadar okunmakta ve üzerinde işlenen konuların alıştırtması yapılmaktadır.

Konuların sıralaması yapılırken Arapça dilbilgisinin iki kanadı sayılan nahiv ve sarf dersleri bir arada işlenmiştir. Böylece öğrencinin daha kolay ve keyifli, aynı zamanda istifadesi bol bir eğitim süreci geçirmesi amaçlanmıştır.

Kitabın içindeki bütün konuları gösteren büyük tablo yanında konularla ilgili olarak 150 kadar tablo hazırlanarak öğrenilen bilgileri görsel olarak da desteklemeye, öğrencinin zihninde Arapçaya dair bir harita oluşturmaya gayret edilmiştir.

Kitapta geçen Arapça dilbilgisinin genel geçer kuralları numaralandırılarak ödevlerde ve çalışmada kolaylık sağlanmıştır.

Kur'ân-ı Kerim'in üslûbunun ne nesir ne de şiir olmadığı bilinmelidir. Yüce kelamımız hepsinden farklı kendine has bir üslûba sahiptir.

Öğrenci, Kur'ân-ı Kerim'in kendine mahsus bir dilbilgisi yapısına sahip olduğunu, dolayısıyla Kur'ân'ı okurken klasik kaidelerden farklı yapılarla karşılaşabileceğini ve bunların her birinin kendine özgü belagi bir incelik, güzellik ve nice derin manalar barındırdığı bilgisini gözetmelidir.

Bazı konuların sonunda Arap belagatinden misallere, Kur'ân'da geçen kelimelere ait etimolojik bilgilere ve Kur'ân'a olan ilgimizi cezbedecek notlara yer verilmiştir. Kur'ân'la çalışmanın hazzını tadan bir öğrenci, dilbilgisi eğitimini aldıktan sonra muhakkak ki Arap belagatini de öğrenmek isteyecektir. Bu sebeple belagat hakkında genel bir bilgi sahibi olacak ve deyim yerindeyse bu ufak bölümlerle belagatın tadını alacaktır.

Çalışmanın kendine has bir usule sahip olması hasebiyle eğitimcilerin işini kolaylaştırmak için detaylı bir *Eğitmen Kılavuzu* hazırlanmıştır.

Yukarıda da ifade ettiğimiz gibi bu kitabı hazırlamaktaki gayemizin klasik bir Arapça dilbilgisi kitabı yazmak değil yalnızca Kur'ân-ı Kerim'de fazlaca geçen konuları kapsayan ve Kur'ân'ı anlamaya yönelik bir çalışma ortaya koymak olduğunun altını tekrar çizmekte fayda görüyoruz.

Sözlerimizi çok sevdiğimiz ayetlerden bize çok uygun olan biriyle bitirmek istiyoruz.

Âl-i İmran Sûresi 79. ayetin son bölümünde şöyle buyurulmuştur:

وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّانِيَْنَ بِمَا كُنتُمْ تُعَلِّمُونَ الْكِتَابَ وَبِمَا كُنتُمْ تَدْرُسُونَ

İnsanlar arasında ilâhî Kitabın bilgisini yaygınlaştırarak ve kendi aranızda onun ayetlerini derinlemesine inceleyip dersler yaparak yüce Rabbinizin eğitimiyle olgunlaşıp, kendisini yalnızca O'na adayarak Allah'ın kullarını eğiten rabbaniler olun!

Çünkü öğretmek ve öğrenmenin faydası itikat ve amel etmek için hakkı ve hayrı tanımadır. (Beyzavî)

Ayet-i kerimede kitabı öğrenmekten sonra ders çalışmanın zikredilmesi öğrenimin ancak ders yoluyla müzakere ve tekrarlarla yerleşeceğini ifade eder. Sözün özü şudur: İlim, talim ve tedris, sahibinin Rabbanî olmasını gerektiren şeylerdir.

Rabbanî demek, ilmiyle amel olan, Rabbin dinini bilen kimse demektir. Çünkü eğer ilmiyle amel değilse zaten âlim olamaz. Binaenaleyh bu durum, bir kimsenin Rabbanî olmasının, âlim, muallim ve tedriste devamlı bir kimse olmasından farklı bir şey olmasını gerektirir. Bu da ancak o kimsenin Allah rızası için öğrenmiş, öğretmiş ve tedrisatta bulunmuş olmasıyla mümkündür.

Velhasıl onu bütün bu işlere sevk eden, Allah rızasını elde etme gayesi; her türlü kötü fiilden vazgeçiren de Allah'ın cezasından sakınma isteğidir.

Ayet, ilmin, talimin ve tedrisin, insanın Rabbanî olmasının sebebi olduğunu gösterir. Kim bundan başka bir gaye ile öğretim ve eğitim işiyle meşgul olursa onun gayretleri boşa gitmiş olur. Bu, zahiren güzel görünen bir ağaç dikip meyvesinden istifade edemeyen bir kimsenin durumuna benzer.

İşte bundan dolayı Hazreti Peygamber (s.a), “Faydasız ilimden ve huşu duymayan kalpten Allah’a sığınırız” buyurmuştur. (Fahredden Razi)
Gayret kuldandan, tevfiik ve takdir Allah’dandır.

İstanbul, 2024